No. 14. 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag 17 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Januarij.

In de zitting der kamer van afgevaardigden, van heden zijn de discussien over de zaak van Ancona voortgezet geworden. Nadat de heer *Piatry* voor de redactie van de commissie van het adres, en de heer *Baude* voor het amendement gesproken hadden, kwam de minister van binnenlandsche zaken, en de staatkunde van het kabinet van 11 october, waartoe hij behoorde, met opzigt tot de bezetting van Ancona toe te lichten, ter bestrijding van hetgeen de heer *Mole* gezegd had, dat het tegenwoordig bestuur de staatkunde der vorige kabinetten in deze aangelegenheid had voortgezet en zich aan de door dezelve aangegane verbindtenissen had getrouw betoond. De heer *Guizot* betoogde, dat de bedoeling van het kabinet onder *Casimir Perier* niet alleen geweest was, te beletten dat de Oostenrijkers niet altijddurend de Pauselijke Staten bezet hielden, maar ook om de staatkundige en maatschappelijke gesteldheid van de bewoners der legatien te verbeteren. Het was nimmer de gedachten des heeren *Guizot* geweest, dat men voor vast te Ancona zoude blijven, maar ook zijne bedoeling was geweest de verzekering van verbeterde instellingen aan de bewoners. Hij verlangde mededeeling van al de stukken; daaruit zou zulks blijken; onder anderen lag het duidelijk, in eene depeche van den 7den maart 1832, dat Frankrijk de beide kwestien van de ontruiming en van verbeterde instellingen aan elkander verbonden had, bij meende, dat, wanneer men een waarborg bezat, men dien hield tot de partij op andere verlangde punten toegegeven had. Overigens erkende de heer *Guizot* mettemin, dat Frankrijk de ontruiming beloofd had, evenmin als Oostenrijkers afstrobben; maar die verbindtenis doet volgens hem niet uit, dat men in het gesteld geval nog eerst de nuttigheid daarvan moest onderzoeken. Zoo het Oostenrijk, zeide hij, gedaan, de ontruiming was reeds eenmaal beloofd geweest, maar zij had op den bepaalden dag niet plaats gehad; Oostenrijk draalde. De heer *Guizot* verlangde, dat er ten minste gelijkheid tusschen Oostenrijk en Frankrijk bestond. Tot de algemeene staatkunde overgaande zeide de heer *Guizot*, dat Frankrijks staatkunde vredelievend was, maar waakzaam. Europa moest zich niet misleiden; het had het vrije en wijze, het monarchale en staatkundige Frankrijk noodig, om de revolutien te beheerschen; daarvoor was deszelfs invloed in Italie nuttig. De weinige fransche soldaten en kanonnen gaven hoop aan de gematigden, vrees aan de onrustigen. *Canning* had gezegd, dat Engeland het onweer kon doen losbarsten; Frankrijk's regt was het, dit voor te komen, de stormen te leiden, af te wenden. In dien geest was de bezetting van Ancona nuttig voor Europa; zij werd door Frankrijks belang geboden, aangeraden in 't belang van Italie, gevraagd in 't belang van Europa; de traktaten lieten haar toe; er waren twee staatkundige gedragslijnen, en het ministerie had met de ontruiming den verkeerden weg ingeslagen. — De rede van den heer *Guizot* werd door eene [illegible]

Na den heer *Guizot*, beklom de heer *Thiers* de tribune en sprak voor het amendement. De heer *Chaix-d'Est-Ange* volgde hem op en was bij het vertrek van den post nog aan het woord. Men meende, dat de heer *Thiers* nog zou spreken, om de onder zijn ministerie, met opzigt tot Ancona, naar het thans door de oppositie gekozen gezigtspunt, gevolgde staatkunde, toe te lichten, bepaaldelijk, om zich te verklaren over eene in de zitting van zaturdag, door den heer *Molé*, voorgebragte depeche van den heer *Thiers*, van den 14den Maart 1836, waarin gezegd wordt, dat de overeenkomst betrekkelijk Ancona door het fransch gouvernement slechts geratificeerd was, met het inzigt, om de verlangde hervormingen van de pauselijke regering te bekomen; de hoop daarop bestond minder dan ooit. In dien staat van zaken, werden de fransche gezanten te Rome en Weenen uitgenoodigd, om het ter spraak komen der ontruiming steeds te ontwijken, en, wierd men tot eene bepaalde verklaring gedrongen, dan moest men zich in dien geest uitlaten, dat de aftogt der oostenrijksche troepen nog niet noodzakelijker wijs die van de fransche zou ten gevolge hebben. Deze depeche maakte een' bijzonderen indruk op de kamer. Zij werd [illegible] de linker zijde sterk toegejuicht, door de ministeriele leden afgekeurd en als een voorbeeld beschouwd van kwade trouw in de uitvoering van aangegane verbindtenissen. In dien zin behelst het *Journal des Debats* daar ook een verweg over.

Reeds toen de heer *Thiers* [illegible] het vertrek van den post, aan het woord kwam, werd er in de kamer luide geroepen om tot de stemming over te gaan; zoodat het mogelijk is, dat de heer *Thiers* van het woord zal afgezien hebben. Omtrent de stemming over het artikel van Ancona, denkt men dat het ministerie de overhand, mogelijk met een vijftien of twintigtal stemmen zal behouden, daar men wil, dat de vrienden van den heer *Dupin*, althans het klein getal legitimistische leden der kamer, voor het ministerie stemmen zal.

— De *Moniteur* behelst thans het verslag van de reeds bekende en vroeger vermelde bemagtiging door het fransch eskader voor den mond van de Rio de la Plata, van het eilandje Martin Garcia, op den 11den october ll., welk eiland in den mond van de gezegde rivier gelegen is. De fransche vlootvoogd *le Blanc* had de bezetting van het eiland toevertrouwd aan de troepen van *Fructuoso Riveira*, den vijand van den generaal *Rosas*, chef van het oostelijk gedeelte der republiek en burgemeester van Montvideo.

— Men zegt dat er den afgeloopen nacht depeches van groot gewigt bij den russischen gezant outvangen zijn. Dezelve wil men, dat betrekking hebben op de hollandsch-belgische zaken. Rusland zou bepaald geweigerd hebben, om in het door het fransch kabinet verlangd uitstel voor de overgave van de afgestane gedeelten van Limburg en Luxemburg, te bewilligen.

— De maarschalk *Soult* werd heden weder bij den koning ontboden.

— Bij den onzekeren toestand van de zaken, loopen er steeds allerlei geruchten over de gevolgen die de stemming der kamer voor het ministerie kan hebben. Sommigen willen, dat het geheel zal aftreden, anderen dat het zich zal zoeken te wijzigen, waarbij dan onderscheiden personen ter spraak worden gebragt, als die reeds aanzoeken van den heer *Molé* zouden hebben ontvangen. Eindelijk denken vele lieden aan eene ontbinding van de kamer, te meer nu men heden in den ministerielen *Presse* las: » De *Messager* verklaart, dat hij wel verre van eene ontbinding te vreezen, dezelve integendeel van harte wenscht; wel nu, zijne wenschen zullen vervuld worden, wanneer de coalitie het kabinet omverwerpt en vervangt."

Ter beurze blijft men steeds in onrustige verwachting van den uitslag der stemming. De notering was heden (*14 Januarij*): 5 pCt. 110,40; 3 pCt. 78,75; Natp. r. 99,20; Sp. 17½; Rom. L. 101; Portugal 21¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 12den Januarij.

Uit Berlijn schrijft men van 6den dezer:

» Z. K. H. de kroonprins, en HH. KK. HH. de prins *Willem* (zoon des konings) prins *Karel*, prins *Albert*, prins *August*, benevens de generaal-majoor, chef van den staf van Z. K. H. den kroonprins, zijn van hier naar Maagdeburg vertrokken. — De *Staats-Zeitung* meldt hunne aankomst aldaar, alsmede die van den koning van Hannover. Met uitzondering van prins *August* zijn allen aan het gebouw van het generale kommando afgestegen.

— Bij besluit van den 7den dezer, heeft de Groot-Hertog van He[illegible]sen eene kwijtschelding van straf en van verdere vervolgingen verleend aan diegenen zijner onderdanen, die wegens staatkundige misdrijven veroordeeld waren of nog vervolgd werden. Slechts ten opzigte van een dier personen, zekere *Zeuner*, is deze kwijtscheldina verbonden aan de voorwaarde, dat hij zich naar Amerika zal begeven. Te Darmstadt is dit besluit met groote vreugde outvangen, en is de Groot-Hertog, met zijne gemalin, des avonds in den schouwburg verschijnende, met de levendigste toejuichingen begroet.

— In de *Augsburgsche Zeitung* leest men het volgend [illegible] uit Keurhessen, van den 5den:

» Het heeft alhier eenig opzien gebaard, dat, krachtens [illegible] van 31 oct. 1833, betrekkelijk de mobielmaking van het [illegible]sch bondscontingent, er eene opgave gevraagd is van [illegible]

hand aanwezige paarden. Die opgave moet ten spoedigste ingeleverd worden. De vreedzame tijdingen, welke er uit Frankfort verspreid worden, schijnen dus nog niet zoo ontwijfelbaar. Overigens zijn er reeds sinds eenigen tijd geruchten in omloop, betrekkelijk de mobielmaking der 9de legerafdeeling.

— De Hertog *van Bordeaux* is van zijne reis naar Venetie en Milaan te Görtz terug. Hij wilde de christelijke feestdagen in den schoot zijner familie doorbrengen. Spoedig zal hij zich echter op eene groote reis naar Florente, Rome en Napels begeven. De hertog *van Blacas*, die zich tegenwoordig te Venetie bevindt, is thans aan de beterhand, hetgeen men voornamelijk meent te moeten toeschrijven aan de beweging van den wagen op zijne reis van Weenen naar Görtz. Zijne herstelling veroorzaakt een groot genoegen aan de familie van *Karel X*, aan wie zijn dood een onherstelbaar verlies zoude veroorzaken.

— Men schrijft uit Weenen van den 26sten Januarij:

» De met roem bekende oostenrijksche delfstofkundige, *Partini*, die sedert het jaar 1815, met toestemming van onze regering, voor eenigen tijd bij de Porte is in dienst getreden, om het bergwerkwezen in het Turksche Rijk, inzonderheid in Klein-Azie, te organiseren, en nieuwe mijnen te zoeken, is, nadat hij den hem opgelegden last tot volkomen genoegen volvoerd had, door den Sultan rijk beloond, weder hier aangekomen, en zal heden de eer hebben, begeleid door den Turkschen ambassadeur *Rifat*-bey tot een bezoek bij den staatskanselier vorst *van Metternich* te worden toegelaten, ten einde dezen over zijne gedane diensten, zoowel als over de ervaring, die hij op zijne reizen heeft opgedaan, een kort overzigt te geven.

— Uit Bucharest schrijft men van den 22sten December:

» De vraag om eene verandering in de tegenwoordige administratie en regeringsvorm van het vorstendom Servie is, nadat deze aangelegenheid eenen geruimen tijd achter de bank was geschoven, door de Porte ten genoegen der natie beantwoordt, zoodat de tegenwoordige willekeurige regeringsvorm eenige beperking zal ondergaan. Vorst *Milosch*, die, zoo als algemeen verzekerd wordt, tegen elken zijne magt beperkenden maatregel is, zal zich wel naar de omstandigheden moeten schikken, daar anderzins de rust van Servie op het spel zou worden gezet. In allen gevalle, zal er nu eene nationale vergadering in Servie worden bijeengeroepen, waarbij zich zoowel de denkwijze van den vorst als die van het volk zal kunnen openbaar maken.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Januarij.

De directeur-generaal voor de marine heeft ter kennisse van alle, daarbij belanghebbenden gebragt, dat het zeegat van Brouwershaven om tot noodhaven te dienen, thans geheel is afgetond en afgebakend.

— Uit Zeeland wordt gemeld, dat de werkzaamheden in de onlangs te Middelburg, Zierikzee, Goes en Vere opgerigte katoenweverijen van de heeren *G. en H. Salomonson*, een aanvang hebben genomen, en dat nog eene dergelijke weverij door genoemde heeren te Brouwershaven zal opgerigt worden. In dezelve worden uitsluitend arme en behoeftige menschen en kinderen gebruikt, hetgeen, wanneer deze fabrijken eenmaal geheel aan het werk zullen zijn, geene geringe verlichting zal toebrengen aan het getal armen en behoeftigen, dat zich in de Zeeuwsche steden bevindt, en tevens kan medewerken tot het herstel van den vervallen toestand, waarin de meeste dier steden door een' zamenloop van omstandigheden geraakt zijn.

— Volgens brief van Egmond aan zee, van den 11 dezer, was den vorigen avond, nabij Bergen, gestrand het engelsche schip *John and William*, kapitein *Mellow*, met verwstoffen enz., van Londen naar Hull; het volk was gered en een groot gedeelte der lading geborgen.

— Den 9 is te Texel gestrand het engelsche sloepschip *Nancy*, kapitein *Unthank*, met ijzer, van Londen naar Rotterdam, laatst van Harwich, doch het volk, benevens een Ostender loods, gered; men zou trachten de lading te bergen. — Op dienzelfden dag is te Texel gestrand en geheel verbrijzeld het Engelsche brikschip *Diana*, kapitein *J. Stoddart*, met steenkolen, van Northshields naar Londen; van de lading was niets geborgen, en van de uit 10 manschappen bestaande equipagie, slechts een matroos, met name *George Petty*, gered, doch de negen overige, benevens nog 10 te Yarmouth als pompers aangenomen schouwers, te zamen 19 personen, verdronken.

— Binnen Gouda zijn in 1838 geboren 285 zonen en 304 dochters, te zamen 589 kinderen, daaronder niet begrepen 22 zonen en 23 dochters, als doodgeboren of levenloos aangegeven, te zamen 45 kinderen; gehuwd 118 paren, geene echtscheidingen; overleden 217 personen van het mannelijk en 254 van het vrouwelijk geslacht, te zamen 471, dus meerder geboren dan overleden 118.

Te Goes zijn in 1838 geboren 227 kinderen, 111 van het mannelijke en 116 van het vrouwelijke geslacht; overleden 161 personen, 82 mans en 79 vrouwen; gehuwd 58 paren.

Te Zwolle zijn geboren 585 kinderen, overleden 401, gehuwd 128 paren.

De troepen uit deze provincie wegens de zamentrekking onzer troepen, zoo in België tot nieuwe bewegingen, onder de troepen aanleiding gegeven. De kommandant der voorhoede-brigade generaal *Magnan*, heeft zijn hoofdkwartier, dat te Hasselt was gevestigd, naar het kamp van Beverloo verlegd. Een bataillon van het derde regiment jagers te voet, te Diest in garnizoen, is naar het gezegde kamp vertrokken, en zou door een bataillon jagers-partijgangers, dat te Aalst lag, te Diest vervangen worden; dit bataillon is gisteren Brussel doorgetrokken. Een ander bataillon jagers, in den omtrek van Hasselt gekantonneerd, moest eveneens naar het kamp vertrekken. De bezetting van Hasselt zou door twee bataillons jagers te paard uit St. Truijen versterkt worden. Volgens te Brussel loopende geruchten, zou een gedeelte van de troepen der 3de divisie, die oorspronkelijk naar het Luxemburgsche bestemd waren, naar het Limburgsche optrekken.

Naar de wijze waarop overigens de belgische bladen over de bewegingen in ons leger spreken, moet men opmaken dat dezelve er een' algemeenen schrik verspreid hebben. Ten blijke kan strekken de volgende *telegraphische depesche*, die men in de brusselsche bladen vindt vermeld:

» Antwerpen, den 15den Januarij.

» Dezen morgen tusschen 9 en 10 ure, was eene divisie van het hollandsche leger op de uiterste grenzen tusschen Westwezel en Turnhout in bataille geschaard; dezelve werd door twee eskadrons van het 1ste regiment jagers geobserveerd."

De ongerustheid over de aan deze zijde plaats hebbende bewegingen is in België niet weinig vermeerderd op het gerucht van eene ontmoeting tusschen de wederzijdsche verkenningen aan de grenzen. Naar hetgeen men daaromtrent tot heden vernomen heeft zou een belgisch piket op het hollandsch grondgebied door eene patrouille zijn aangehouden geworden, en daarop de commandeur van het belgisch piket naar het hoofdkwartier opgezonden zijn.

— Uit Antwerpen schrijft men dat eene batterij artillerie overgetoren aldaar is aangekomen en naar de citadel gevoerd; eene halve batterij veld-artillerie was naar Turnhout vertrokken. Voorts was een bataillon jagers van het 2de regiment te voet van Berchem over den spoorweg naar Turnhout vertrokken.

Behalve de troepen die thans naar het kamp van Beverloo trekken, bevonden zich daar reeds het 1ste regiment infanterie, en 3 kompagnien sappeurs-mineurs. De 2de regiment artillerie moest mede derwaarts trekken.

Naar de belgische bladen melden, zou *Datze* gisteren te Venlo aankomen, om er het opperbevel te aanvaarden.

— Men meende gisteren te Brussel, dat de heeren *Metz* en *d'Anselmbourg* uit Parijs teruggekeerde waren. Hun reistijken intogt zou derhalve niets gekomen zijn. Vóór hun vertrek uit Parijs hadden zij den heer *Molé* nog eenige nota's ter hand gesteld, en waren nu teruggekeerd, om in de kamer, bij de opnieuw hervatting der zitting, verslag van hunne zending te doen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (15 *Januarij*) waren genoteerd: Belg. 5 pCt. 98 drie achtste; 3 pCt. 67⅝; Spanje 16 drie achtste, ½; Nap. r. 98; Rom. L. 100½; Certif. te Antw. 99¼; Wissel op Amst. 1 pCt. Kont. v. kont.; op tijd 1⅛ pCt. v. — op Rott. 1¼ verl.

FRANKRIJK.

Weet gij wat het *Journal des Débats* zegt van het ontwerp op het adres van antwoord, hetwelk de commissie aan de kamer ter overweging heeft voorgedragen? Dat er zeer veel geschreeuw gemaakt wordt over zaken, die geen keer meer kunnen hebben, maar dat men zich onzijdig houdt in nog aanhangige zaken. Dat alles besloten is in de woorden, dat de behoeften des lands eene bekwame en wijze administratie vorderen. Wie moet er dan nu minister worden? De hertog DE BROGLIE? maar de diplomatie zal geen genoegen nemen, met een ministerie, aan welks hoofd een man staat, die openlijk zijn ambtgenoot MOLÉ heeft durven verwijten, een traktaat ter uitvoering van Ancona ten uitvoer gelegd te hebben, hetwelk hij zelf zich verbonden had ten uitvoer te leggen. Zijne zucht, om ten koste der goede trouw en het volkenregt alles te verwikkelen, moet doen huiveren voor zoodanige opvatting. Zal de Maarschalk SOULT het voorzitterschap van den ministerraad weder aanvaarden? Maar is dat niet den oorlogsminister opsteken? Maar THIERS? En vergeet men dan niet, dat het algemeen bekend is, dat hij en zijn schoonvader groote geldelijke belangen hebben, bij de betaling der Spaansche fondsen, en dat hij, in het bestuur gekomen, alles zal te werk stellen, om de Spaansche interventie als noodzakelijk te doen erkennen? Men vergete niet, dat hij liever in rijkdom wil toenemen, dan op nieuw door de slaphartigheid der Fransche Ministers terugkeeren, tot den armoedigen stand, waarin hij nog vóór acht jaren verkeerde. Wie zal dan de portefeuille bekomen? De heer *Guizot*? Maar de degelijke man is zuiver doctrinair; zijne

wetsprekendheid heeft onder zijn vroeger Ministerie veel toegebragt tot het behoud van den vrede. Welke nieuwe leuze zal hij dan uitvaardigen? Het kabinet van 11 October en dat van 18 April sluiten aan elkander in denkwijze: haast zal, bij den val van het ministerie Molé, ook het nieuwe ministerie beweren, dat het de behoudende en vredelievende staatkunde volgt van het voorgaande bestuur; het ministerie dat de september-wet wist door te drijven, zal wel zorg dragen, om de binnenlandsche coalitien te bedwingen, en dat al die woelzieken, die door hunne ongepaste bewegingen en rumoeren den algemeenen vrede zouden in de waagschaal stellen, bevredigd of bedwongen worden, zonder dat werelddeel in vuur en vlam te zetten. Opmerkelijk vooral is het, dat in het ontwerp van het adres van antwoord, de Hollandsch-Belgische kwestie schier op gelijke wijze ter beantwoording wordt voorgesteld, als in het adres der pairs; en dat de hoofden der oppositie, bij het ontwerp-adres zelfs niet gewaagd hebben, om de zoogenaamde integriteit van het belgisch grondgebied te handhaven; hetgeen zoo veel zoude beduid hebben, als het aankleven van het revolutionair sijstema der Belgen en hunner regering, en geene gehoudenheid aan traktaten te erkennen, dan voor zoo verre deze hun dienstig zijn. Luide, vooral op de gastmalen in Frankrijk en Engeland, gaan de kreten op voor de onafhankelijkheid van Polen; en men vergeet, dat de voormalige minister *Thiers* dat volksbestaan der Polen verwierp; zoo als men eindigen zal met eenmaal wederom aan België's volksbestaan door verdeeling een einde te maken; zoodra de gelegenheid zich daartoe het voordoet. Wel is het waar, dat de troon van Frankrijk op het alvermogen van de nationalen wensch gegrond is; maar het is eene ongerijmdheid, om te beweren, dat in de praktijk aan de natie het regt toekomt, om elk oogenblik, als haar zulks door den geest vaart, dien eenmaal gevestigden troon omver te werpen; ware dit zoo, gelijk het ontwerp-adres het voorstelt, dan zou de monarchie, zelfs de constitutionele monarchie, een hersenschim zijn en de zoogenaamde executie-magt, geen eigenlijke magt, maar een klok werktuig zijn van den luim en den volksgeest van het oogenblik. Met zoodanige leer te huldigen, blijft Frankrijk steeds gene vulkaan, waarvan de krater aanhoudend vuur uitwerpt, en die eindigen zal met de geheele ondermijning van den bodem, en alles door eenen hevigen schok, alles, wat op den rand der vulkaan, tot de grondslagen wordt gerigt.

Letterkundige en Wetenschappelijke Mededeelingen.

Duitschland. — Te *Munchen* heeft men het berigt ontvangen, dat de schilder en directeur van de Akademie van kunsten Cornelius, door koning Lodewijk Philips het kruis van het legioen van eer is toegezonden. De koning van *Beijeren* heeft het aantal Bijzondere luitenants, en geleerden tot ridders benoemd, onder anderen de bekende inspecteur der koninklijke metaalgieterij Stiegelmaijer. — Het gedenkteken, hetwelk voor het gedenkjaar ter eere van Mozart heeft besloten te worden, zal het monument bestaan zal in een metalen standbeeld des toonkunstenaars, op een bronzen met bas-reliefs versierd voetstuk. Met den arbeid zal, berekend naar de daartoe bestemde middelen, een aanvang gemaakt worden, zoodra nog eenige uit *Londen* en *Weenen* te gemoet geziene bijdrage zullen ontvangen zijn. — Te *Heidelberg* is van den Professor in de philosophie aan de Hoogeschool te *Marburg*, Heimann, in het licht verschenen het eerste deel eener *Geschichte und System der platonischen Philosophie*, de *historisch-kritische grundlegung* bevattende; namelijk de geschiedenis van Plato's leven, en de betrekking waarin hij tot het vrijgeest standpunt van zijn tijd stond, benevens den invloed daarvan op zijne leer; voorts zijne schriften beschouwd als de bronnen voor de kennis van zijn stelsel. — Van den bekenden schrijver en reiziger vorst Pückler Muskau, wordt in de Duitsche bladen een nieuw werk over *Griekenland* aangekondigd, dat eerstdaags verschijnen zou, en waarin dit land uitvoeriger en grondiger zou behandeld worden, dan in de door den schrijver in 1836 uitgegevene *Schetsen uit Griekenland's dal en bergen*.

Italie. — Ten gevolge van een door koning Ferdinand van *Oostenrijk* genomen besluit, zal het koninklijk Instituut van wetenschappen en kunsten te *Milaan*, onder keizer Napoleon gesticht, doch sedert in verval geraakt, eene nieuwe organisatie bekomen. Naar de nieuwe bepalingen zal het Instituut uit twintig bezoldigde en even zoovele onbezoldigde leden, met een onbepaald getal honoraire en corresponderende leden bestaan. — De Piemontesche courant kondigt de uitgave aan van een reeks brieven, gedichten en andere papieren van Tasso, brieven van den hertog Alphonsus, van Eleonora d'Este, den hertog en de hertogin van *Mantua*, van J. B. Guarini en andere personen. Omtrent deze papieren wordt in de gezegde courant vermeld, dat de hertog Alphonsus II, hertog van *Ferrara*, aan Guarini opgedragen hebbende, om een aantal brieven, op verschillende tijden van Tasso en Eleonora d'Este onderschept, te onderzoeken, ten einde er bewijzen tegen den dichter in te vinden, Guarini de edelmoedigheid had, om de stukken die tegen Tasso konden getuigen, te verdonkeren. Deze stukken die Guarini zich voorstelde aan Tasso weder ter hand te stellen, doch die de laatste den eerstgenoemden als een geschenk verzocht te bewaren, geraakten sedert in verschillende handen, tot zij in 1825 in die van den graaf M. Arbeaui, kwamen, die, na de echtheid met behulp van andere geleerden gestaafd te hebben, dezelve met aantekeningen voorzag en voor de uitgave gereed maakte. Het is te denken, dat deze stukken veel licht over de werken en het leven van Tasso zullen verspreiden. — Te *Napels* wordt thans door de kunstenaars Postiglioni, Morghen en Estevan aan de kopijering en in koper overbrenging gearbeid van de schilderijen van het *Museum Borbonicum*. Reeds koning Ferdinand I had daartoe den last gegeven, doch de arbeid was tijdelijk gestaakt, tot dezelve, nadat aan het Museum eene nieuwe inrigting is gegeven, thans ijverig wordt voortgezet.

Zweden. — De hoogeschool van *Upsal* wordt gedurende het tegenwoordig winterhalfjaar door 1455 studenten bezocht. Bij den aanvang der lessen waren er 129 nieuwe studenten ingeschreven en hadden 231 de hoogeschool verlaten.

Engeland. — Te *Liverpool* is dezer dagen met een handelvaartuig van *Alexandrie* aangebragt een oud Egyptisch steenen graf voor het Britsche Museum bestemd. Dit graf heeft eene lengte van 8 voeten, 6 duimen en 3 voeten 6 duimen diepte, aan alle zijden met egyptische afbeeldingen en hieroglyphen voorzien. Men verzekert dat de kosten van het transport, uit het binnengedeelte van *Egypte* tot in *Engeland*, op meer dan 1000 ponden sterling kwamen. In eene biographische schets over sir Walter Scott, in de *Revue britannique* voorkomende, wordt vermeld, dat de beroemde britsche schrijver, ten gevolge van het bankroet van het boekhandelhuis Constable, op het einde van het jaar 1827, eene schuld had van 120,000 ponden sterling. Tot in het midden van 1829 gelukte het hem voor 54,000 pondendaarop af te doen, terwijl hij ten voordeele van zijne schuldeischers zijn leven voor 22,000 ponden liet verzekeren. Bij zijn overlijden, in September 1832, bleef er nog eene schuld van 20,000 ponden over. Volgens de genoemde *Revue* had Walter Scott, in vijf jaren tijds, 120,000 p. st. voor honorarium van zijne werken getrokken.

Nederlanden. — Volgens den dezer dagen uitgekomen Studenten-Almanak der Leydsche Hoogeschool, bedraagt het aantal der studenten aan die akademie op dit oogenblik 611, waarvan 36 in de faculteit der letteren, 173 in die der geneeskunde, 264 in die der godgeleerdheid en 9 in die der wijsbegeerte. — Op den 1sten November ll., bedroeg het getal der studenten op de Utrechtsche school 483; te weten: in de faculteit der Godgeleerdheid 128; Regtsgeleerdheid 95; Geneeskunde 96; Wis- en Natuurkunde 51; Letteren 140. Onder dit getal zijn niet begrepen de studenten, die wegens het afleggen van examen's, enz. op de rol der studenten zijn ingeschreven, doch hunne studien elders vervolgen. — Een der jeugdige vaderlandsche schilders, de heer L. Meijer, te *Deventer*, kweekeling van onzen beroemden Pieneman, heeft thans een schilderstuk onderhanden, voorstellende *de schipbreuk van de Stoomboot* Willem I *op de Lucipara's*, en welks uitvoering, voor zoo veel het reeds is kunnen gezien worden, zeer wordt geroemd. Dit schilderstuk is ter lengte van 5 en ter breedte van 3 ellen. Naar men zegt, zal hetzelve, na de voltooijing, in de residentie worden ten toon gesteld.

REGTSZAKEN.

Voor de Eerste Kamer van het Provinciale Gregtshof van Holland is op Donderdag, den 3den en Dingsdag den 8sten dezer, het appel gesteld in de zaak van de heeren P. Schreiter en Zoon, reeders te Amsterdam, tegen den assuradeur J. J. Schaap, aldaar. Eerstgemelden vorderen van laatstgemelden vergoeding voor geleden schade aan het schip Hendrika, hetwel in 1835 van Amsterdam naar Batavia bestemd was, welke vordering echter eerst door arbiters en vervolgens door de toenmalige regtbank van eersten aanleg te Amsterdam is afgewezen, tegen het door laatstgemelden uitgesproken vonnis, zijn de heeren P. Schreiter en Zoon in hooger beroep gekomen.

De heer Mr. W. C. B. Wintgens sprak in naam der appellanten. Breedvoerig ontwikkelde hij de gronden, waarop het uitgesproken vonnis zou behooren te worden vernietigd, en deze zaak ten voordeele dier appellanten moet worden uitgewezen. (Door toevallige omstandigheden zijn wij verhinderd geworden van deze belangrijke pleitrede den voornamen inhoud mede te deelen. Het zal echter uit het antwoord van den heer Faber van Riemsdijk, alsmede uit de termijn van replijk van den heer Mr. Wintgens, voornamelijk blijkens, waarop deze pleitrede hoofdzakelijk nederkwam.)

Mr. J. C. Faber van Riemsdijk heeft namens de assuradeurs het woord gevoerd en aangevangen, met de bijzonderheden van het thans gevoerde proces op te geven. Hij deelde mede, dat de assurantie had plaats gehad, op het casco van het schip en wel voor eene bepaalde reis, van Amsterdam naar Batavia, welke met de lossing in laatstgemelde plaats eindigde. Tamelijk voorspoedig werd de reis volbragt, en op de geheele reis is er geen ander ongemak voorgevallen, dan dat het schip heeft gestampt en gewerkt. Te Batavia aangekomen zijnde, werden de passagiers (want behalve het

zelve niet in) ontscheept; de schipper, noch het scheepsvolks, maakten er eenig protest of verklaring van geledene schade op, maar de schipper vond willekeurig goed, van Batavia naar Soerabaya te stevenen. In eens vernemt men nu, zonder dat er eenige melding wordt gemaakt van den duur der reis van Batavia naar Soerabaya, noch van het weder, dat men gedurende dezelve gehad heeft, dat, den 14den Mei 1835, twee experts, tot de inspectie van het schip benoemd, verklaarden, dat hetzelve eenige schaden geleden had aan den koperen huid, tot welker herstelling men het, den 31sten Mei van dat jaar, doelmatiger achtte, het schip geheel op nieuw te koperen, dan het te lappen. Ten gevolge daarvan, maakt de kapitein, den 1sten Junij daaraanvolgende, een zee-protest dienaangaande op, en eerst den 6den Junij werd eene scheepsverklaring opgesteld, waarin, zonderling genoeg, met geen woord van de afgelegde reis van Batavia naar Soerabaya, gewag gemaakt wordt. Alleen wordt er gezegd, dat men op de gedane reis van Amsterdam naar Batavia verschillende malen slecht weder gehad had; dat men, te Batavia aangekomen zijnde, ontdekt had, dat er veertien bladen koper losgeraakt waren, doch, dat men in den beginne die schade gering achtte, en in het eerst dacht deze zelfs te kunnen herstellen; en, dat toen men te Soerabaya aangekomen was, het bij de inspectie bleek, dat de zaak erger was dan men gemeend had. Bij die inspectie bleek het, dat het schip in den besten staat was, daar de spijkerhuid volstrekt echter, niet was uiteengerukt. Ten gevolge van den raad der inspecteurs, werd er een nieuwe koperen huid aan het schip gebragt, wordende de gevorderde gelden, om de kosten dezer herstelling te dekken, op bodemerij opgenomen, daar de reederij te Batavia noch gelden, noch credit schijnt te bezitten. De kosten dezer vernieuwing van den koperen huid beliep *f* 6325, doch, ten gevolge der drukkende wijze, waarop de gelden verkregen werden, stegen dezelve tot *f* 9750, en het is op die som, dat de schaderekening werd opgevoerd; daarvoor werd vergoeding gevraagd. Nu meent de geëerde pleiter, dat indien men vergoeding vorderen wil, men aan twee vereischten moet voldoen, 1°. moet men aantoonen, dat de schade *gedurende de verzekerde reis* geleden is; en 2°. dat de schade is veroorzaakt of geacht moet worden, het gevolg te zijn van eenig zee-evenement, waarvan de assurantie is gesloten. Noch het een noch het ander is in de onderhavige zaak het geval.

Ad. 1. bewijzen de geassureerden volstrekt niet eenige schade gedurende de verzekerde reis te hebben geleden, over welk punt ter eerste instantie te Amsterdam, geenszins heen geloopen is, omdat, indien er zoodanig bewijs niet behoeft geleverd te worden, alle mogelijke schade, die een schip mogt lijden, ten laste der assurantie zou kunnen komen. Op zich zelve reeds is de togt van Batavia naar Soerabaya, geheel vreemd aan de assuradeurs; het moet bewezen worden, dat de schade tusschen Amsterdam en Batavia beloopen is. Die schade had men bij de aankomst te Batavia moeten constateren; men had dit in allen gevalle moeten doen, voordat men uit Batavia vertrok. In stede daarvan is men van de plaats zijner bestemming vertrokken, zonder eenigen blijk van de geledene schade te hebben gegeven. Zulk een gedrag was strijdig met de verpligting van den kapitein, vooral volgens de art. 242, 240 en 414 van het Fransche wetboek van koophandel, waarbij is vastgesteld, dat de schipper 24 uren na zijne aankomst in eene haven, verpligt is te doen blijken wat er op het schip is voorgevallen, welke schaden het heeft geleden, terwijl die schade onverwijld behoort te worden opgenomen. Dit verzuim van den schipper moet natuurlijk ten koste van de appellanten komen, daar het hunne schuld is, dat zij dezen niet in hunne dienst genomen hebben. Eerst 16 dagen na zijne aankomst te Soerabaya, maakt hij zijn rapport op. Had hij bij zijne aankomst te Batavia schade ontdekt, dan had hij daarvan rapport moeten opmaken, en moest deswege expertise gehouden zijn; terwijl het nu geheel onzeker is, wat het gevolg der reis van Batavia naar Soerabaya geweest is, en het zeker staat, dat, indien er te Batavia schade mogt ontdekt zijn, de verlengde reis, die schade elk oogenblik moest doen verergeren. Vreemd is het, dat er van die reis naar Soerabaya geen woord gesproken wordt in het scheepsjournaal! de assuradeurs zijn daardoor in de onmogelijkheid gesteld, te onderzoeken, of er, gedurende de reis, storm heeft plaats gehad, of het schip gestoten heeft. Nu heeft men wel gezegd, dat, zelfs dan wanneer hier eenig verzuim des schippers mogt bestaan, de assuradeurs, den polis, almede verpligt zijn, de schaden te dragen, doch de pleiter meent, dat men de assurantie, door ze aldus voor te stellen, verkeerd uitlegt. Het casco van het schip was verzekerd tegen alle mogelijke schaden, die hetzelve kon beloopen, zelfs tegen die, welke uit de onachtzaamheid des schippers mogten zijn veroorzaakt; maar nooit heeft er eenige assurantie plaats gegrepen tegen de onachtzaamheid des schippers, om de schade te constateren. In allen gevalle heeft hier eene verlengde reis plaats gehad, en nu is het uitgemaakt (men zie art. 364 van het wetboek van koph.), dat de assuradeurs van hunne geheele verpligting ontslagen zijn, wanneer de reis van een schip verlengd wordt, hetgeen steeds eene vrijwillige daad van den geassureerde is.

(Het vervolg hierna.)

176ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Derde Klasse.

3de Trekking. N°. 14316, een prijs van *f* 10,000; N°. 5225, een prijs van *f* 1000.

4de ——— N°. 17114, 6106, 18485, 22570, 6542, ieder een prijs van *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *Januarij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54 een zestiende, 54; ditto 5 pCt. 100⅝, ½; Kansbil. 25⅛, een zestiende; Amort.-Syndk. 4½ pCt. 94⅞, negen zestiende; Handelm. 173⅛, 174¼, 173⅜; O. Indie 5 pCt. 98¾; Ard. 16 elf zestiende, ¾; Met. 104½, ¼; Columb. 20 ex div.

*** Bij het Korps TROMPETTERS MUZIJKANTEN, der Afdeeling Kurassiers N°. 9, wordt verlangd een SOLO-TROMPET en twee WALDHOORNISTEN, diegenen welke hiertoe inclineren, gelieven zich in persoon te vervoegen bij den Chef van gemelde Afdeeling te *Amsterdam*.

Voor met Rmk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

VERKOOPING VAN

SCHAARHOUT.

De Agent van het Domein te *Breda*, als daartoe gecommitteerd, zal, op Woensdag den 23. Januarij 1839, 's morgens om 9 ure, ten Huize en Herberge van JAN VAN ALPHEN, in den *Zandberg*, onder *Teteringen*, en ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, publiek Verkoopen:

TE WETEN:

4 Kavelen SCHAARHOUT, in het *Mastbosch*, onder *Ginneken*.
7 dito op de *Hoeve*, in het *Hout*, onder *Prinsenhage*.
3 dito op de *Hoeve* van *Bouvigne*, onder *Ginneken*.
21 dito in het *Ulvenhoutsbosch*, onder *Ginneken* en
4 dito onder *Teteringen*.

Breeder bij Billetten omschreven.

De Konditien van Verkoop liggen ter lezing ten Kantore van den Agent, terwijl bij de Plantaadjemeesters van het Domein nadere informatie en aanwijzing te bekomen zijn.

De Agent vornoemd,
M. SMITS.

CONTREFAÇON.

AVIS ESSENTIEL.

LA PATE PECTORALE DE REGNAULD AINÉ, Pharmacien à Paris, rue Caumartin, n° 45, recommandée par les principaux journaux de médecine français, et généralement ordonnée par les médecins les plus distingués de toutes les Facultés et Académies, pour la guérison des *Rhumes, Toux, Catarrhes, Coqueluches, Asthmes, Enrouëmens et Irritations de poitrine*, a été **CONTREFAITE** dans divers pays étrangers.

Comme on ne saurait prendre trop de précautions pour se garantir des contrefaçons, *surtout lorsqu'il s'agit de la santé*, nous prévenons les consommateurs que **LA VERITABLE PATE DE REGNAULD AINÉ**, telle que M. L. Frere, de Paris, la prépare, et telle qu'elle se vend depuis dix années dans toute l'Europe, ne se délivre qu'en boîte, et que chaque boîte est scellée d'une bande de papier vert dont voici le modèle.

Par Brevet d'Invention.

PATE DE REGNAULD AINÉ.

L. FRERE,

Elève et successeur de Regnauld Aîné, et seul propriétaire de cette pâte.

Breda, chez Mrs. C. L. VAN BERS et VAN DER GOUWBERGH, Rhumatologues.

RÉCLAME.

La découverte d'un nouvel aliment a dit Fontenelle est plus utile à l'humanité que la découverte d'une nouvelle planète. Cet avis est aussi celui des docteurs Barthez, Cottereau et Julia de Fontenelle qui après de nombreuses expériences ont reconnu de *la Revalescière du Barry*, comme la meilleure substance nutritive et pectorale que possède l'hygiène. Ce nouvel aliment Breveté du Roi, convient pour la nourriture des enfans, des convalescens et il est surtout recommandé pour les irritations de poitrine et d'estomac. La Brochure qui sert d'instruction est un manuel de médecine domestique aussi instructif qu'agreable à lire.

Dépôts chez Mrs. J. Masseman, Négociant à *Amsterdam*; J. P. Rollins, Libraire à *Deventer*; van Nels, à *Flessingue*; L. Kray, à *Groningue*; L. Gorgias, à *Helmond*; van Wassenaer, à *Hoorn*; Prosper, Coiffeur à *la Haye*; van Hamelma, à *Leeuwarden*; André et Cie, Négociants à *Rotterdam*; van der Schalk, à *Schiedam*; Lecointre Fils, à *Goes*.

Ils délivrent gratis une brochure in-8°, intitulée: conseil d'hygiène et de médecine usuelle par un docteur de la faculté de *Paris*.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers